

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

מספר פל"א 88003/2015 מספר פל"א 293592/2014 מספר
פל"א 3533348/2014 מספר פל"א 4692844/2014 מספר פל"א 19405/2015

לפני כבוד השופטת -
נשיאה רות לורד
שופט צבי דותן
שופטת דבורה עטר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוגי

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עוה"ד יעל עצמון ועוה"ד דנה אלון
ב"כ הנאשם עוה"ד ציון אמיר ועוה"ד עדי קידר
הנאשם בעצמו
ב"כ המשפחה עוה"ד עומר חומייסי ומשפחת נפגעי העבירה

פרוטוקול

(עותק מאושר לפרסום על פי הצעה מוסכמת של הצדדים)

פסק דין

רקע

1. ביום 3.1.2016 הוגש נגד הנאשם ואחר (להלן: "נאשם 1") כתב אישום שכלל שמונה אישומים. האישום הראשון ייחס לשניים חברות בארגון טרור שביקש ליצור תבערה ביטחונית על רקע לאומני ובין דתי. האישום השני עסק בפיגוע בכפר דומא, בו נשרפו למוות שלושה מבני משפחת דוואבשה וילד נוסף נפצע באורח קשה מאוד. העבירה שיוחסה לנאשם במסגרת אישום זה הייתה קשירת קשר להביא למותם של אנשים ממניע גזעני. האישומים הנוספים ייחסו לנאשם, יחד עם אחרים, ארבעה אירועי הצתה ושני אירועי ניקוב צמיגים, זאת על רקע חברותו בארגון הטרור וממניע גזעני. בעת הגשת כתב-האישום, היה הנאשם, יליד 28.10.1998, כבן 17 וחודשיים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

2. נוכח אופי חקירתם של הנאשמים, אשר כללה בין היתר שימוש באמצעים מיוחדים במסגרת "חקירות צורך", נוהל משפט זוטא ממושך ביחס לקבילות הודאות שמסרו במסגרת החקירה. בתום שמיעת הראיות בעניין זה, ניתנה ביום 19.6.2018 החלטתו במשפט הזוטא. בעניינו של הנאשם נקבע כי הודאות שמסר במסגרת תרגיל המדובבים, וכן אמרות שמסר במסגרת חקירתו בשב"כ עד למועד חקירת הצורך הראשונה, קבילות כראיה. כלל ההודאות שמסר הנאשם לאחר חקירת הצורך הראשונה נפסלו מלשמש כראיה.

3. לאחר ההחלטה במשפט הזוטא נמשכה שמיעת הראיות. במקביל, התנהל בעניינו של הנאשם הליך גישור בפני שופט מגשר, ובסופו של יום הגיעו הצדדים להסדר טיעון. ביום 12.5.2019 הוגש כתב אישום מתוקן נגד הנאשם האוחז בחמישה אישומים, והנאשם הודה בביצוע העבירות נושא האישומים השני עד החמישי. ביום 24.10.2019 נקבע, בהכרעת דין שניתנה לאחר שמיעת הראיות וסיכומי הצדדים בעניין זה, כי הנאשם ביצע אף את העבירה המיוחסת לו באישום הראשון, חברות בארגון טרור.

עובדות כתב-האישום המתוקן

4. החלק הכללי של כתב האישום המתוקן סוקר את הרקע וההתפתחות של ארגון הטרור. צוין כי במהלך השנים 2009-2013 בוצעו על-ידי פעילים יהודים במקומות שונים פעולות שכונו "תג מחיר", ואשר כללו הצתות רכוש השייך למוסלמים ונוצרים, בעיקר מבני דת וכלי רכב, וריסוס כתובות בעלות תוכן פרובוקטיבי ומתריס. במהלך השנתיים שקדמו להגשת כתב האישום (2014-2016) החלה לפעול התארגנות חדשה של פעילים קיצוניים שביקשו לקדם תפישה אידאולוגית קיצונית ואלימה שמטרתה ערעור יציבות המדינה באמצעות הפעלת טרור ואלימות, לרבות פגיעה בנפש. צוין, כי מעשי הנאשם שפורטו בכתב האישום המתוקן, בוצעו על רקע וכחלק מהפעולות הללו.

5. על פי עובדות האישום הראשון, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום היו הנאשם ואחרים שזהותם ידועה למאשימה, חברים בארגון טרור שמטרתו להביא לתבערה ביטחונית על רקע לאומני ובין דתי. תכניות הפעולה של הארגון כללו פגיעה בערבים, ברכושם ובקודשי דת נוצרים ומוסלמים, במטרה לעורר מדנים בין חלקי האוכלוסייה באופן שיביא למתיחות על רקע לאומני ויחייב את המדינה להשקיע משאבים רבים להשבת השקט והביטחון. הפעולות האלימות שביצעו הנאשם והאחרים במסגרת הארגון, נועדו להעביר מסר מרתיע ולזרוע אימה ופחד בקרב האוכלוסייה הלא יהודית. חברי הארגון פעלו ממניע אידאולוגי בכוונה להביא לשינוי מדיניות השלטון ולכך שהמדינה תתנהל לפי חוקי התורה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

בהכרעת הדין מיום 24.10.2019 נקבע כי הנאשם היה חבר בארגון המתואר בכתב האישום המתוקן, ובכך ביצע עבירה של חברות בארגון טרור, לפי סעיף 3 לפקודת מניעת טרור התש"ח-1948.

עובדות האישומים המתוקנים בהם הודה הנאשם
6. על פי עובדות האישום השני, במהלך חודש יולי 2015 קשרו הנאשם ואחר קשר להצית בית בו מתגוררים ערבים, וזאת כנקמה על רצח מלאכי רוזנפלד ז"ל על-ידי מפגעים פלסטינים בסוף חודש יוני 2015.

במסגרת הקשר, נפגשו הנאשם והאחר במועד שאינו ידוע במדויק, ושוחחו אודות האפשרות לבצע את ההצתה. בהמשך, נפגשו השניים פעם נוספת, תצפתו לעבר הכפרים דומא ומגידל בני פדל הסמוך לו, ושוחחו על מטרות אפשריות לביצוע ההצתה.

במועד אחר, תצפת הנאשם באמצעות משקפת לעבר הכפרים דומא ומגידל בני פדל ומצא כי קיימים ביניהם כביש ומטעים.

ימים ספורים קודם ליום 30.7.2015, נפגשו הנאשם והאחר פעם נוספת. במהלך הפגישה עדכן הנאשם את האחר בדבר תוצאות התצפית, ובכך שאכן ניתן לבצע את ההצתה בשני הכפרים באותו לילה. השניים סיכמו לבצע את ההצתה בכפר דומא, ובמידת האפשר לבצע הצתה נוספת מיד לאחר מכן במגידל בני פדל. סוכם כי יבצעו את ההצתה בלילה שבין 30.7.2015 ו-31.7.2015, ולצורך כך ייפגשו באותו מועד במערה במאחז "ישוב הדעת", כאשר האחר יביא עמו את האמצעים הנדרשים לביצוע ההצתה.

ביום 30.7.2015 בשעה 23:00 או בסמוך לכך, בילה הנאשם עם צעירים רבים אחרים במאחז המכונה "גבעת הבלאדים". סמוך לחצות, עזב הנאשם את גבעת הבלאדים במטרה לחבור לאחר, בהתאם לסיכום המוקדם ביניהם ועל מנת לצאת יחד עמו לביצוע ההצתה המתוכננת. מסיבה שאינה ידועה, לא צלח המפגש המתוכנן בין הנאשם לאחר באותו הלילה.

בגין מעשים אלה נקבע כי הנאשם ביצע עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני – לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק" או "חוק העונשין") בנסיבות סעיף 144 לחוק.

7. על פי עובדות האישום השלישי, ביום 2.7.2014 בסמוך לשעה 03:30 נסעו הנאשם ואחרים ברכב לפאתי הכפר עקרבה שבשומרון, כשהם לבושים בקפוצ'ונים. טרם הנסיעה הצטיידו הנאשם והאחרים בכפפות, מיכל עם נוזל דליק, אמצעי הצתה ותרסיס צבע. הנאשם והאחרים נכנסו רגלית לכיוון בתי הכפר, ולאחר שחלפו על פני שני בתים הבחינו במחסן תבואה הצמוד לביתו של תושב הכפר. בסמוך למחסן הונחו חבילות חציר.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

הנאשם והאחרים ריססו על קיר לבנים הסמוך למחסן התבואה את הכתובת: "תג מחיר נקמת היהודים", שפכו את הנוזל הדליק מהמיכל שהביאו עימם על ערימות החציר, הציתו אותן ונמלטו מהמקום ברכב. כתוצאה מהמעשים הוצתו ערימות החציר ונגרם נזק למחסן התבואה.

בגין מעשים אלה נקבע כי הנאשם ביצע עבירות של הצתה לפי סעיף 448(א) רישא + סעיף 29 לחוק; והשחתת פני מקרקעין ממניע גזעני לפי סעיף 196 בנסיבות סעיף 144 + סעיף 29 לחוק.

8. על פי עובדות האישום הרביעי, ביום 10.8.2014 בסמוך לשעה 3:30 יצאו הנאשם ואחרים רגלית מהישוב כפר תפוח לכיוון הכפר יאסוף שבשומרון, כשהם מצוידים במיכל עם נוזל דליק, גפרורים ותרסיס צבע.

משהגיעו לכפר יאסוף הבחינו במונית הנושאת לוחית רישוי פלסטינית, אשר חנתה בחניית בית. הנאשם והאחרים שפכו נוזל דליק על המונית, הציתו אותה באמצעות גפרורים וריססו על קיר הבית את הכתובת "תג מחיר". כתוצאה ממעשיהם נשרף מכסה המנוע של המונית ונגרם לה נזק כבד.

בגין מעשים אלה נקבע כי ביצע עבירות של חבלה במזיד לרכב לפי סעיף 413 בנסיבות סעיף 144 + סעיף 29 לחוק, השחתת פני מקרקעין ממניע גזעני לפי סעיף 196 לחוק בנסיבות סעיף 144 + סעיף 29 לחוק.

9. על פי עובדות האישום החמישי, ביום 17.12.2014 נחתם צו שטח צבאי סגור, האוסר על כל אזרח ישראלי להיכנס או לשהות במאחז המכונה "גבעת הבלאדים" (להלן: "הצו").

ביום 14.1.2015, בשעות הלילה המאוחרות, הגיעו הנאשם ואחרים לחניית בניין בבית צפפא שבירושלים. עובר להגעתם הצטיידו הנאשם והאחרים בדוקרנים ותרסיס צבע.

בהגיעם לרחוב ניקבו הנאשם והאחרים את צמיגיהם של 11 כלי רכב, וריססו על גבי כל אחד מכלי הרכב את הכתובת "צוו תיחוס", כאות מחאה על הצו.

בגין מעשים אלה נקבע כי הנאשם ביצע עבירות של היזק בזדון ממניע גזעני (11 עבירות) לפי סעיף 452 לחוק בנסיבות סעיף 144 + סעיף 29 לחוק.

תסקירי שירות המבחן

10. בעניינו של הנאשם הוגשו 3 תסקירים בתאריכים: 18.10.2019; 9.1.2020; 16.3.2020. נאמר מיד כי מדובר בתסקירים חיוביים, כאשר התרשמות שירות המבחן הינה כי הנאשם עבר הליך טיפולי-שיקומי משמעותי ואינטנסיבי בעקבותיו שינה דרכיו, אימץ אורח חיים חיובי, ורמת הסיכון הנשקפת ממנו פחתה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

11. שירות המבחן התרשם ממשפחה נורמטיבית ושומרת חוק, עם יחסים משפחתיים יציבים.
המשפחה מלווה את הנאשם לאורך התקופה הממושכת בה מתנהל ההליך הפלילי. (נמחק).
3
4
12. נמחק.
5
13. לאחר שעזב את המסגרת הלימודית שהה כחצי שנה בחווה ב"שוב "כוכב השחר", שם עסק בעבודת אדמה וברעיית צאן. בהמשך עבר ליישוב תפוח שבו התגורר אחד מאחיו, ועבד יחד עימו בעבודות בניין, כאשר בסופי שבוע הגיע לביקורים בבית הוריו.
נוכח פעילותו עוברת החוק, בחודש אוגוסט 2015 נמסר לנאשם צו מנהלי לפיו עליו להימצא במעצר בית מלא בבית הוריו.
10
11 המעצר בו שהה הנאשם במסגרת הליך זה
14. בחודש נובמבר 2015 נעצר הנאשם בתיק זה והועבר לחקירת שב"כ אשר נמשכה מספר שבועות. לדבריו, בתקופה זו היה נתון בלחץ פיזי ונפשי מתמשך, ונמנע ממנו כל קשר לעולם החיצון. (נמחק).
14
15. הנאשם שהה במעצר בכליאה תקופה ממושכת של שנתיים ושמונה חודשים, כשהוא מוגדר עציר ביטחוני.
16
בחודשים הראשונים למעצרו שהה הנאשם בהפרדה, (נמחק) צוין כי הינו בעל מסוכנות נמוכה לחזור ולבצע עבירות דומות.
18
בחודש יוני 2016 הועבר לאגף רגיל בכלא "אופק", ובחודש דצמבר 2016, בהגיעו לגיל 18, (נמחק) אך לא עבר טיפול בתחום העבירות המיוחדות לו.
20
בחודש יולי 2018, לאחר שניתנה ההחלטה במשפט הזוטא, הוחלט על השמתו במעצר באיזוק אלקטרוני בבית סבו וסבתו בבית שמש. החל ממועד זה, גובשה עבור הנאשם על-ידי שירות המבחן תוכנית טיפולית-שיקומית.
23
24
25 ההליך הטיפולי שעבר הנאשם
16. התסקיר סוקר בהרחבה את ההליכים הטיפוליים הרבים שעבר הנאשם בשנה שחלפה מיום שחרורו ממעצר בכליאה ועד לחודש אוגוסט 2019. (נמחק)
27
צוין כי הנאשם שיתף פעולה באופן מלא, וההתרשמות הייתה כי הוא משכיל להיעזר בגורמי הטיפול, מחפש קשר והכוונה נורמטיביים, מתחיל לגלות גמישות מחשבתית וזונח את אורח חייו קודם למעצרו. ביוני 2019 הוסר האיזוק האלקטרוני.
30
31 (נמחק).
32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

17.

החל מחודש ספטמבר 2019 ועד חודש יוני 2020 שהה הנאשם במכינה קדם צבאית, אשר פועלת תחת פיקוח של משרד הרווחה, ואשר מיועדת לצעירים אשר חוו קושי או משבר לאורך שנות התבגרותם ואשר נעדרו מסגרות נורמטיביות או היו מעורבים בפלילים. סדר היום במכינה הינו אינטנסיבי, בעל משמעת צבאית ושימת דגש על משמעת וכנות. שירות המבחן שוחח עם צוות המכינה, אשר תיאר את הנאשם כחניך מוביל, בוגר ואחראי, אשר ערך עבודה פנימית והתקדם באופן מעורר הערכה. לא חל שינוי בתפקודו הטוב אף לאחר ביטול מרבית התנאים המגבילים בעניינו.

עו"ס המכינה מסרה כי הנאשם הקפיד על שיחות פרטניות עמה, במהלכם שיתף, חשף התמודדויות אישיות ודן על פתרון בעיות. בשיחות עמה הביע חרטה על מסלול חייו קודם למעצרו ובפרט על ביצוע העבירות.

במקביל לשהותו במכינה, הנאשם הוסיף לעמוד בקשר רציף עם שירות המבחן, במסגרתו נערכה עבודה טיפולית סביב נסיבות ביצוע העבירות.

התייחסותו לביצוע העבירות

18.

הנאשם תיאר כי בתקופה שקדמה לביצוע העבירות היה חשוף לאירועים ביטחוניים, אשר הובילו אותו לתחושת תסכול. הוא חש כי לתושבים היהודים בסביבה בה התגורר אין שליטה על חייהם, הם "פראירים", נפגעים ואינם פועלים מנגד. לדבריו, פנה לחברים איתם מצא שיח משותף מתוך רצון לקחת את האחריות לידיהם ולנקום על הפגיעות ביהודים. הפעילות הבלתי חוקית לא הייתה יומיומית, אך הנאשם מכיר בכך שבכל אותה תקופה פעל תוך שבירת גבולות כללית ואי קבלת סמכות.

לדבריו, השהות הארוכה בגבעות, בסביבה מנותקת, "הומוגנית" בדעותיה; תפיסתו כי הצדק עימו, ומעשיו תואמים את הציווי האלוקי ואת ההלכה; האדרנלין שחש, תחושת חוסר הפחד וחיזוק הביטחון העצמי – כל אלה היוו זרז להתנהגותו באותם הימים, ואף הובילו להסלמה במעשיו.

19.

בשיחותיו עם שירות המבחן מסר הנאשם כי באותם ימים הייתה בידי תמונה חלקית בלבד של המצב. הוא לא היה חשוף לפעילות גורמי הביטחון לסיכול הטרור הפלסטיני, ואף לא קיבל הכוונה מסמכות רבנית, אלא פירש כרצונו וכרצון סביבתו המצומצמת את מצוות הדת. לדבריו, סבור כיום כי כל אידיאולוגיה קיצונית מובילה את האדם לא רק לביצוע מעשים רעים, אלא גם לכך שכלל לא ישים לב שיש בכך רוע. יחד עם זאת, שיתף בכנות על הקושי לחיות חיים נטולי אידיאולוגיה חדה וברורה, לחשוב "באופן עצמאי", תוך הקשבה לאחר והכלה של מורכבות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

20.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מכיר בכך שתפישותיו המוטעות, וההשפעה החברתית והסביבתית לה היה נתון, הן שהובילו אותו לעבירות אותן ביצע. הנאשם מסר כי חש מבוכה סביב עמדותיו והתנהגותו באותה התקופה. הוא תיאר את ההתמודדות שלו לאורך הליך שיקומו מול סביבה הרואה בו גיבור, כאשר הוא עצמו מבין את הפסול שבמעשיו ומתחרט עליהם.

הנאשם מכיר בחומרת מעשיו ובפגיעה שלו במי שהינם חפים מפשע. לדבריו, אף שאינו תופס עצמו כאדם אלים ובהתאם המעשים שביצע לא כללו מגע פיסי עם קורבנותיו ואופיינו בפגיעה ברכוש, הוא מבין כיום כי היה "עיוור" לפגיעה של מעשיו באדם שבצד השני, ויתרה מכך, כלל לא יכול היה לשלוט בתוצאות שיגרמו ממעשיו החמורים.

המלצת שירות המבחן

21.

שירות המבחן התרשם כי במהלך התקופה הממושכת בה מתנהל ההליך חווה הנאשם התבגרות טבעית, והוא יכול ממרחק הזמן להתבונן בביקורתיות על התנהגותו ועמדותיו בעבר. הנאשם בחר לשתף פעולה עם הגורמים המטפלים הרבים בהם פגש לאורך ההליך, ולעבור תהליך של שינוי חיובי. בחירתו לפנות למכינה קדם צבאית, רצונו לתרום למדינה ככל צעיר בגילו, ובחירתו לעמוד אל מול מעשיו ואל מול גורמים אשר דחפו אותו שלא לקחת אחריות, מעידות על השינוי החיובי והאינטנסיבי שעבר. שירות המבחן סבור כי רמת הסיכון הנשקפת ממנו פחתה וכיום היא נמוכה.

22.

בהמלצתו לעניין העונש, ציין שירות המבחן כי נוכח עמידתו של הנאשם בכל אבני הדרך הנדרשות להליך שיקומי, היה מקום לשקול המלצה על אי הרשעה. שירות המבחן אינו ממליץ על כך, מאחר והרשעה במקרה זה תסמן כי לצד הליך שיקומי חיובי ומרשים, לא ניתן למחוק את תוצאות המעשים החמורים שביצע הנאשם, ועליו לשאת ולהתמודד עם השלכותיהם. לצד הרשעה, סבור שירות המבחן כי נכון לנקוט דרכי טיפול הצופות פני עתיד, ועל כן הומלץ להסתפק בתקופה בה שהה במעצר לחישוב מאסרו, להטיל עליו מאסר על תנאי כעונש מרתיע, פיצוי לקורבנות, ביצוע שעות של"צ בהיקף נרחב, והשמתו בפיקוח שירות המבחן במסגרת צו מבחן למשך תקופה של שנה.

23.

קצין הפיקוח המלווה את הנאשם, מר **שי קלוש**, התייבב לדיון הטיעונים לעונש. הוא תיאר את ההליך החיובי שעבר הנאשם, ומסר כי בכוונת השירות לבנות עם הנאשם תוכנית שיקומית שתכלול בין היתר שירות לאומי ותעסוקה, זאת תוך בחינה מתמדת כיצד הנאשם מתמודד כשההליך המשפטי לא מצוי ברקע.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

הראיות לעונש

24. במסגרת דיון הטיעונים לעונש ביקשה המאשימה להעיד שניים מבני משפחת דוואבשה, וזאת כנפגעי עבירה. ההגנה התנגדה לשמיעת עדותם, באשר לשיטתה מדובר בעדים שאינם רלוונטיים לעניינו של הנאשם דן, זאת נוכח התיקון שנערך בכתב האישום במסגרת הסדר הטיעון.

לאחר שמיעת טיעוני הצדדים בעניין זה, התרנו את העדת בני המשפחה, וקבענו כי משקל הדברים ומשמעותם יקבעו בגזר-הדין. נתייחס למחלוקת זו בהמשך, בחלק הדן באישום שעניינו קשירת הקשר.

25. המאשימה הגישה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (ע/1), ממנו עולה כי לו רישום שהתיישן אך טרם נמחק, בגין עבירות של הפרת הוראה חוקית וכניסה לשטח סגור, אותן ביצע בדצמבר 2014, ובעטין הוחתם על התחייבות להימנע מעבירה.

טענות המאשימה לעונש

26. ב"כ המאשימה עתרו לגזור על הנאשם 5 וחצי שנות מאסר בניכוי תקופת המעצר, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננים באישומים 3-5. יצויין כי העתירה הינה בהתאם להסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים ולפיו הגבילה עצמה המאשימה לעתור לעונש זה.

27. נטען כי הנאשם ביצע עבירות שונות, כולן מתוך מניע גזעני וכחלק מחברותו בארגון טרור. העבירות בוצעו לאורך פרק זמן של שנה, דבר המלמד על אורח חייו של הנאשם אשר פעל להגשמת אידיאולוגיה אלימה.

הנאשם לא הכיר את נפגעי העבירה באף אחד מהאישומים, ולא ידע עליהם דבר זולת מקום מגוריהם שהצביע על כך שהינם ערבים.

המניע הגזעני, בשילוב עם החומרה הטמונה בכל עבירה לכשעצמה, התכנון המוקדם והתעוזה, כמו גם הנזק שנגרם והפוטנציאל לגרימת נזק חמור יותר – כל אלה מחייבים הטלת עונש חמור ומרתיע.

28. לשיטת המאשימה, בעבירות המבוצעות ממניע גזעני יש ליתן מעמד בכורה לשיקול הרתעת הרבים. קטינותו של הנאשם בעת ביצוע המעשים מהווה על דרך הכלל שיקול משמעותי, אך לא כך בעבירות מהסוג שביצע הנאשם. הצורך בהרתעת הצעירים המכונים נוער הגבעות מחייבת הטלת ענישה מחמירה על הנאשם דן, זאת על-מנת שצעירים השואפים לממש את האידיאולוגיה האלימה בה מחזיקים, ידעו כי הם צפויים להיענש על כך בחומרה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

29. המאשימה טענה כי הכרעת הדין שניתנה ביחס לאישום הראשון מלמדת על מעורבותו
העמוקה של הנאשם בארגון הטרור, ועל העמדות הקיצוניות בהן החזיק. הנאשם פעל בביצוע
העבירות הנוספות המיוחסות לו מתוך מטרה להגשים את האידיאולוגיה הקיצונית והגזענית
העומדת בבסיס הארגון בו היה חבר. לשיטת המאשימה, העבירה של חברות בארגון טרור
מקרינה על האישומים האחרים שבכתב האישום המתוקן ומעניקה להם נופך של חומרה.
30. אשר לאישום השני, נטען כי העונש המרבי הקבוע לצד עבירת קשירת הקשר המבוצעת ממניע
גזעני הוא 10 שנות מאסר. במקרה זה אין מדובר בקשירת קשר ערטילאית. הנאשם והאחר
נפגשו מספר פעמים לצורך תכנון הפיגוע, הנאשם היה מעורב באופן מלא בתכנון ואף ביצע
בעצמו תצפית לצורך בחינת היתכנות הפיגוע, ומסר את התוצאות לאותו אחר. יתרה מכך,
בהתאם לקשר שנרקם עזב הנאשם בליל הפיגוע אירוע חברתי במטרה לחבור לאותו אחר
ולהוציא עימו את הפיגוע לפועל. יש ליתן לעצם הנכונות שלו להגיע למקום המפגש בשעה
היעודה כדי לצאת לביצוע הפיגוע משקל משמעותי בעת גזירת העונש, אף אם בסופו של יום
לא נטל חלק בביצוע הפיגוע עצמו. בכתב האישום המתוקן לא נטען כי המפגש עם האחר לא
יצא אל הפועל בגלל שהנאשם נמלך בדעתו. הסיבה לכך אינה ידועה אך הנאשם לא טען
מעולם כי הדבר ארע עקב חרטה.
31. המאשימה הדגישה כי הודאתו של הנאשם באישום דגן אינה מתיישבת עם דבריו בפני שירות
המבחן כי לא תכנן מעולם לפגוע פיזית באיש. לשיטתה, מי שמתכנן להצית בית בו מתגוררים
ערבים באישון לילה, מבין כי דרכה של אש להתפשט ולהוביל לפגיעה.
כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם אמנם אינו כולל התייחסות לתוצאותיו הקשות של
הפיגוע, אך במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי המאשימה תוכל לפרט בטיעוניה לעונש את
תוצאות האירוע, מותם של שלושה מבני משפחת דוואבשה ופציעתו הקשה של ילד נוסף.
32. האישומים הנוספים מייחסים לנאשם פעולות נגד רכוש של פלסטינים, וזאת ממניע גזעני.
מדובר על סדרה של מעשים שפגעו בערך הקניין, וכן בזכותו של כל אדם לחיות את חייו
בבטחה. המעשים שביצע הנאשם עלולים היו להביא לתוצאה קשה. כך למשל, בפיגוע שביצע
בכפר עקרבה, התפשטה האש אל מחסן תבואה הצמוד לבית מגורים. האש שהוצתה יכולה
הייתה להתפשט ולהגיע לבית בו גרים בני המשפחה.
מעשיו של הנאשם בוצעו מתוך רצון לזרוע אימה ופחד בקרב האוכלוסייה הפלסטינית.
הכתובות שהושארו בזירות השונות נועדו למטרה זו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

33. עוד נטען כי מעשיו של הנאשם פגעו בביטחון המדינה והציבור הישראלי. פשעי שנאה פוגעים בתדמיתה של ישראל בעולם, ועלולים להחמיר את המצב הביטחוני הרגיש. העובדה שמעשיו של הנאשם בוצעו בתקופה בה תושבי האזור חוו פיגועים, אינה מהווה "תירוץ", באשר במדינת ישראל ישנם גופים אשר תפקידם הוא לסכל פיגועים, כאשר פעולות מהסוג שביצע הנאשם אינן תורמות לכך ואף מזיקות.

34. לשיטת המאשימה, יש לזקוף לחובת הנאשם את העובדה שהמעשים לא פסקו מאליהם, אלא נפסקו רק לאחר שגורמי אכיפת החוק נכנסו לתמונה, והוציאו כנגד הנאשם צו מנהלי. אף שירות המבחן מציין כי הנאשם לא הבין את חומרת מעשיו ורק המעצר הממושך הוא זה שגרם לו לחשוב על הדברים.

35. ב"כ המאשימה הדגישה כי בעתירתה העונשית הביאה המאשימה בחשבון את אופי החקירה והמעצר ואת נסיבותיו האישיות של הנאשם.

36. לטענת המאשימה, מתסקירי שירות המבחן עולה כי הנאשם מנסה להציג עצמו כמי שבעת ביצוע העבירות נגרר אחר הסביבה בה חי, דבר שאינו מתיישב עם אופיו הדומיננטי והחזק. לשיטת המאשימה, מקריאת התסקירים מתקבלת תחושה שישנה גישה סלחנית של שירות המבחן כלפי הנאשם.

37. נטען כי אף אם תתקבל התרשמות שירות המבחן לפיה הנאשם מבין את הפסול במעשים שביצע ומתחרט עליהם, הרי שמדובר בתובנה שהגיעה בשלב מאוחר מאוד של ההליך, ולפיכך אין מקום ליתן לנאשם את ההקלה הניתנת למי שהודה בביצוע המעשים בסמוך לאחר ביצועם ושיתף פעולה עם רשויות החקירה.

טענות ההגנה לעונש

38. ההגנה טענה כי הנאשם החל לבצע את העבירות בהיותו קטין בן 15 ו-8 חודשים. בעת גזירת הדין, על בית-המשפט לשוות לנגד עיניו את אותו הקטין, ולא את האדם הבוגר העומד מולו כיום. שיקולי הענישה בעניינם של קטינים שונים מאלה של בגירים, ושמים דגש על נסיבותיו האישיות של הקטין והליך שיקומו. מדובר בקביעה ברורה של המחוקק, החלה גם במקרים חמורים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

39. ההגנה הדגישה את הפער המשמעותי בין כתב האישום המקורי שהוגש בעניינו של הנאשם לבין כתב-האישום המתוקן בו הודה במסגרת הסדר הטיעון. לשיטתה, פער זה מצדיק הקלה משמעותית בעונשו של הנאשם. ההגנה סבורה כי אילו היה כתב-האישום המתוקן מוגש מראש, לא היה הנאשם נעצר תקופה כה ממושכת.
40. נטען כי הכרעת הדין שניתנה בעניין חברותו של הנאשם בארגון טרור, מלמדת כי מדובר באישום מורכב. לשיטת ההגנה, מעשיו של הנאשם מצויים בשולי ההוראה החוקית בה הורשע, כאשר אין מדובר בארגון טרור מבוסס אלא בהתארגנות ילדותית של צעירים. ההגנה הפנתה לקביעותינו במסגרת הכרעת הדין, לפיהן טענות ההגנה מן הצדק שהעלתה ההגנה ביחס לאישום זה, אף שלא השפיעו לעניין האחריות הפלילית, צריכות לקבל ביטוי לעניין העונש.
41. אשר לאישום השני, נטען כי כתב האישום המתוקן מייחס לנאשם קשירת קשר להצתה. ההגנה ציינה כי אינה מקלה ראש במעשיו של הנאשם, אך הדגישה כי התיקון שנעשה ביחס לאישום זה מהותי ביותר. הנאשם לא לקח חלק בפיגוע שבוצע על-ידי אחר מתוך כוונה להמית. בהתאם, הפיגוע עצמו ותוצאותיו הקשות, כלל אינם מופיעים בכתב-האישום המתוקן שנוסח במסגרת הסדר טיעון. אין מקום לקבל את עמדת המאשימה המבקשת להעיד את בני משפחת דוואבשה כנפגעי עבירה, באשר הפגיעה בהם נעשתה על-ידי אחר, ואין לפקוד את עונו של אדם אחר על הנאשם.
42. אשר ליתר האישומים, ציינה ההגנה כי נסיבות ביצוע העבירות המופיעות בהם אינן מן החמורות, וכי יש להתחשב בגילו הצעיר מאוד של הנאשם בעת ביצוע המעשים.
43. ההגנה פירטה בטיעוניה אודות חקירתו הקשה של הנאשם, במהלכה, חרף קטינותו, הופעלו לראשונה אמצעים מיוחדים כנגד נחקר יהודי. חקירת השב"כ נמשכה ימים ארוכים, כשהנאשם מבודד לחלוטין מהעולם החיצון. הטענה לפיה האמצעים הופעלו למטרות סיכוליות, איננה מפחיתה מעוצמת הפגיעה החמורה בזכויות חוקתיות: בשלמות הגוף והנפש של הנאשם, ובזכותו לכבוד. (נמחק). בהתאם לחוק ולפסיקה, התנהלות רשויות אכיפת החוק והפגיעה בזכויות הנחקר מהוות שיקול לעניין העונש.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

44. ההגנה טענה כי הנאשם שהה קרוב ל-5 שנים בתנאים קשים ביותר, שאינם מתקבלים על הדעת בהתחשב בגילו הצעיר ובעבירות אותן נקבע כי ביצע בסופו של ההליך. לשיטת ההגנה, הנאשם כבר שילם את חובו לחברה בתקופה הממושכת בה הוגבלה חירותו.
- ההגנה הדגישה כי ב-32 החודשים בהם שהה במעצר בכליאה, תנאי המעצר היו קשים במיוחד נוכח הגדרתו עצור ביטחוני. בהמשך שהה במעצר באיזוק אלקטרוני למשך 11 חודשים נוספים, ולאחר מכן במעצר בית ממושך, כאשר במסגרת תנאיו המגבילים חל על הנאשם איסור יצירת קשר עם כל אדם פרט למפקחיו ובני משפחה, וזאת עד לכניסתו בחודש ספטמבר האחרון למכינה. הנאשם חזר לבית הוריו רק לאחרונה, במסגרת חופשותיו מהמכינה.
45. ההגנה ציינה את השפעת ההליך על המשפחה בכללותה. מדובר בטלטלה אדירה עבור משפחה נורמטיבית. (נמחק).
46. נטען כי הנאשם עבר הליך שיקום יוצא דופן. לנאשם עוצמות פנימיות ואינטליגנציה גבוהה, הוא הפנה את יכולותיו לכיוון חיובי וטוב, ובסיוע שירות המבחן והגורמים המטפלים פעל לשנות דרכיו מן הקצה אל הקצה. גם כשהיו עליות ומורדות לאורך ההליך השיקומי, ידע הנאשם להיעזר בגורמי הטיפול ולאזן את מצבו.
- ההגנה הדגישה את תוצאותיו החיוביות של ההליך, במהלכו עבר הנאשם ממצב בו חי בגבעות ללא כל מסגרת וביצע מעשי טרור, למכינה קדם צבאית בה הוא עושה חיל. הנאשם מביע צער וחרטה על מעשיו, ומבין היטב כי הדרך בה פעל הינה פסולה.
- הנאשם מצוי כיום ללא תנאים מגבילים, זאת לבקשת שירות המבחן אשר ביקש לבחון כיצד הנאשם מתמודד עם החירות הניתנת לו. נטען כי הנאשם פועל באחריות ותפקודו מוסיף להיות חיובי.
47. ההגנה הדגישה את מעמדו המיוחד של שירות המבחן לנוער, והפנתה לפסיקה לפיה סטייה מהמלצותיו תעשה במקרים חריגים. לשיטת ההגנה יש ליתן משקל מלא להמלצות שניתנו בעניינו של הנאשם.
- ההגנה ביקרה את השגותיה של המאשימה על תסקירי שירות המבחן וטענותיה כנגד הליך שיקומו של הנאשם. נטען כי מדובר בתסקירים מפורטים ביותר, המציגים תמונה מלאה אודות הנאשם. התסקירים מבוססים על דיווחיהם החיוביים של צוות גדול של מטפלים מקצועיים אשר עטף את הנאשם לאורך הליך שיקומו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

48. לשיטת ההגנה, עתירת המאשימה לעונש, שמשמעותה החזרת הנאשם לבית הכלא, מהווה ענישה מחמירה אשר אינה עולה בקנה אחד עם הענישה הנוהגת, ואף אינה משרתת את האינטרס הציבורי של שיקום קטינים. שיקול הרתעת הציבור אותו מדגישה המאשימה, אינו מצדיק פגיעה בנאשם וקטיעת הליך שיקומו המוצלח.

49. ההגנה סבורה כי ראוי לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם **ענישה טיפולית בדמות של"צ וצו פיקוח**, על-מנת לאפשר לו להמשיך בהליך השיקום בליווי שירות המבחן. צוין כי מאסר לריצוי בעבודות שירות יקשה על הנאשם להמשיך במסגרת הטיפולית, אך אם בית-המשפט רואה לנכון להטיל עונש מאסר מעבר לתקופת המעצר, ראוי כי ינקוט בדרך זו.

דברי הנאשם לעונש

50. הנאשם בדבריו לעונש הביע צער וחרטה על מעשיו. הוא התנצל על פגיעתו בנפגעי העבירות, ועל שנאלצו לקום בבוקר ולחוש פחד בשל מעשיו. עוד התייחס להשלכות מעשיו על גורמי אכיפת החוק, אשר נאלצו להשקיע זמן ומשאבים בחקירה ובכל הנלווה לה. הוא מסר תודתו להוריו, לשירות המבחן, לעורכי הדין, למשפחתו ולחבריו במכינה, על שסייעו לו ועודדו אותו להמשיך בטיפול. לדבריו, במסגרת הטיפול "פתח את הלב" ועשה ככל יכולתו להתקדם ולהצליח. הוא ביקש לאפשר לו להמשיך בטיפול, על-מנת שיוכל להתקדם ולבנות עצמו, להקים משפחה, לחזור לחברה רגילה ולחיות חיים נורמטיביים.

דיון והכרעה

51. לאחר הליכים משפטיים שנמשכו מספר שנים, נותן היום הנאשם את הדין על מעשים המפורטים בחמישה אישומים, שבוצע לאורך תקופה של כשנה, בין החודשים יולי 2014 ליולי 2015. המעשים בוצעו ממניע גזעני, וכחלק מחברותו בארגון טרור בתקופה הרלוונטית. הנאשם היה קטין צעיר, כבן 15 ו-8 חודשים, עת החל לבצע את המעשים.

52. נוכח גילו של הנאשם בעת ביצוע המעשים, יש לגזור את דינו בהתאם להוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971. חוק הנוער מדגיש את שיקול השיקום כשיקול הדומיננטי בגזירת עונשם של קטינים, זאת במטרה להחזירם לתפקוד נורמטיבי בחברה. ואולם, פסיקת בית-המשפט העליון קבעה כי בעבירות המבוצעות על רקע אידיאולוגי או ממניע של גזענות, יש ליתן משקל ממשי לשיקול ההרתעה, וזאת גם כאשר מדובר בנאשם קטין. בהתאם לפסיקה, ככל שמדובר בביצוע עבירה שנסיבותיה חמורות יותר, כך ייטו בתי-

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

המשפט להעדיף בעניינו של הקטין את המסלול הענישתי על פני המסלול השיקומי (ראו : ע"פ 5469/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.4.2014), בפסקה יז ; ע"פ 3450/16 פלוני נ' מדינת ישראל (7.8.2016), בפסקה 9 ; ע"פ 5634/16 שחר נ' מדינת ישראל (27.10.2016, בפסקה 12).

53. בעניינו, מעשיו של הנאשם פגעו בתחושת הביטחון וזרעו פחד ובהלה בקרב התושבים הפלסטינים בשטחי יהודה ושומרון. נוסף על כך, באמצעות מעשיו האלימים שכוונו כלפי רכוש הנפגעים הערבים, ביקש הנאשם להעביר מסר באופן פסול לכוחות הביטחון ולציבור בישראל בסוגיות ביטחוניות, וזאת תוך ערעור יסודות המשטר הדמוקרטי, שלטון החוק והסדר הציבורי. כבר נקבע בפסיקה כי מעשים המבוצעים ממניע גזעני "מלבנים שגאה ופחד ופוגעים בשלומם ובטחונם של הציבור הערבי בארץ, בזויים בהיבט המוסרי, נוגדים את המסורת היהודית ואת הערך של 'כבוד הבריות', ומכתימים דמותה של המדינה בארץ ומחוצה לה..." (ע"פ 3981/14 פלוני נ' מדינת ישראל (3.8.2014), פסקה 9 לפסק-דין של השופט עמית). לא בכדי קבע המחוקק נסיבה מחמירה של ביצוע עבירות ממניע של גזנות או עוינות כלפי ציבור מחמת דת, קבוצה דתית, מוצא עדתי ועוד, כאשר העונש בגין ביצוע עבירה ממניע כאמור, הינו כפל העונש הקבוע לאותה עבירה (סעיף 144(א) לחוק).

נסיבות ביצוע העבירות

54. הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו לאורך תקופה של כשנה. מתסקירי שירות המבחן עלה כי חרף מעורבות קודמת של שירות המבחן בעניינו, ודרישתם של רבים לאורך תקופה זו כי יחדל מהתנהגותו עוברת החוק, הנאשם לא עשה כן. הנאשם הסביר זאת בתפיסותיו המוטעות באותה התקופה, ובהשפעה החברתית והסביבתית לה היה נתון. מעשיו של הנאשם נפסקו רק לאחר מעצרו המנהלי. הדבר מלמד על אורח חייו השלילי של הנאשם באותה התקופה, ועל נחישותו להגשים את האידיאולוגיה האלימה מכוחה פעל.

55. העבירות בוצעו ממניע גזעני, כלפי חפים מפשע, כאשר הנאשם לא הכיר את נפגעי העבירות, ולא ידע עליהם דבר זולת מקום מגוריהם שהצביע על כך שהינם ערבים. הנאשם פעל יחד עם אחרים, וזאת במסגרת חברותו בארגון טרור. הכרעת הדין שניתנה ביחס לאישום זה מלמדת על היותו של הנאשם חבר דומיננטי בארגון. אף הנאשם עצמו בשיחותיו עם קצין המבחן תיאר כיצד נהג להציע לחבריו, צעירי הגבעות, לחבור אליו לביצוע המעשים הפליליים.

56. אשר לאישום השני, שעניינו קשירת הקשר, נציין כבר עתה כי במסגרת הסדר הטיעון תוקן אישום זה באופן משמעותי. בעוד כתב האישום המקורי ייחס לשני הנאשמים קשירת קשר להביא למותם של אנשים ממניע גזעני, כתב האישום המתוקן מייחס לנאשם קשירת קשר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

לחצתת בית בו מתגוררים ערבים, ממניע גזעני. ברי כי אף בניסוח הנוכחי, מדובר בקשירת קשר לביצוע מעשה חמור, באשר פוטנציאל הנזק כתוצאה מהצתת בית מגורים הינו רב. אף ההגנה אינה חולקת על כך. ואולם, אנו סבורים כי התיקון שנעשה הינו מהותי לעניין העונש, כאשר בנוסחו המתוקן האישום אינו כולל עוד את תיאור הפיגוע שבוצע בכפר דומא ואת תוצאותיו הקשות. נזכיר כי במסגרת תיקון 39 לחוק, בוטלה האחריות ההדדית בין קושרים, וכיום לא ניתן לזקוף לחובת הנאשם את מעשיו של הקושר הנוסף או את תוצאותיהם. אשר למחלוקת שנפלה בין הצדדים בעניין עדותם לעונש של בני משפחת דוואבשה כנפגעי עבירה, אנו סבורים כי אף שקיימת זיקה (בשונה מאחריות) בין האישום דגן העוסק בקשירת קשר של הנאשם עם אחר לביצוע הצתה בכפר דומא בליל 31.7.2015, לבין המעשים שהובילו למותם של בני משפחת דוואבשה באותו הלילה - אין מקום ליתן בעניינו של הנאשם דגן משקל משמעותי לעדותם של בני המשפחה אודות נזיקהם כנפגעי עבירת הרצח. לא בכדי אף המאשימה אינה עותרת להורות לנאשם לפצות את בני משפחת דוואבשה, אף שביקשה כי יוטל עליו לפצות את נפגעי האישומים האחרים.

57. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, נציין כי הנאשם היה פעיל במסגרת הקשר, הוא נפגש עם האחר מספר פעמים, תצפת בעצמו על הכפרים דומא ומגידל, ובלילה בו קבעו לבצע את ההצתה, עזב אירוע חברתי מתוך מטרה להגיע למקום המפגש ולצאת לבצע את המעשה.

58. אשר לאישומים הנוספים, מדובר בעבירות שבוצעו לאחר תכנון מוקדם והצטיידות בציד הנדרש לביצוע ההצתות וריסוס הכתובות. נסיבות ביצוע העבירות באישומים השלישי והרביעי מלמדות על חוסר המורא שחש הנאשם, שכן לצורך ביצוע העבירות נכנס רגלית אל תוככי כפרים ערבים באישון לילה. באישום השלישי גרמה ההצתה נזק למחסן תבואה, כאשר מדובר במחסן המצוי בצמידות לבית מגורים, אליו עלולה הייתה האש להתפשט. באישום הרביעי נגרם נזק כבד למונית שחנתה בסמוך לבית, ובאישום החמישי ניקבו הנאשם וחבריו צמיגים של 11 רכבים.

לפגיעות ברכוש שנגרמו כתוצאה ממעשיו האלימים של הנאשם נלוותה הפגיעה בביטחון נפגעי העבירה, חפים מפשע שנאלצו לקום בבוקר למראה הפגיעה ברכושם והכתובות הפוגעניות שרוססו עליהם. כפי שטענה המאשימה, מעשים מעין אלה אף מביאים לפגיעה בתדמיתה של מדינת ישראל, ויש בהם פוטנציאל להחמרת המצב הביטחוני הרגיש בארץ.

הענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשע הנאשם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

59.

לצורך בחינת רמת הענישה הנוהגת, נעזרנו בפסקי-הדין שיפורטו להלן, אל חלקם הפנתה המאשימה.

נציין כבר עתה כי מרבית פסקי הדין אליהם הפנתה המאשימה, חמורים מענייננו, בין אם בשל ריבוי העבירות וחומרתן ובין אם בשל העובדה שמדובר בנאשמים בגירים, חלקם בעלי עבר פלילי מכביד. וכפי שניתן לראות, אף במקרים החמורים אליהם הפנתה המאשימה, עונשי המאסר שנגזרו היו קצרים מהעונש לו היא עותרת בהליך זה.
חברות בארגון טרור וביצוע עבירות על רקע זה

א. ע"פ 3793/18 פלוני נ' מדינת ישראל (3.5.2020), אליו הפנו הצדדים - הערעור מופנה כנגד פסק-דין שניתן בהליך שהתנהל בבית-משפט זה במקביל להליך דנן, במסגרתו הוגש כתב אישום כנגד ארבעה נאשמים, אשר אחז 13 אישומים המפרטים מסכת פעולות "תג מחיר" שכללו מעשי אלימות כלפי גוף ורכוש. נתייחס להלן לפסק-הדין שניתן בענייניו של מ.ח, אליו התייחסו הצדדים בטיעוניהם.
מ.ח, אשר היה קטין בעת ביצוע העבירות, הורשע בחברות בארגון טרור, וב-7 אישומים נוספים הכוללים שורת מעשים שבוצעו ממניע גזעני, אותם ביצע בין השנים 2013-2016. בין המעשים החמורים: השלכת רימוני גז צה"ליים אל תוך בית בו מתגוררים פלסטינים, בידיעה כי הבית מאוּיש; השלכת בקבוק תבערה אל תוך בית בו מתגוררים פלסטינים, בידיעה כי הוא מאוּיש; תקיפה אלימה ומתוכננת מראש של מבוגר פלסטיני באמצעות מקלות וגז מדמיע; יידוי אבנים לעבר כלי רכב פלסטיניים ועוד. לא יכול להיות חולק כי מעשיו של מ.ח היו חמורים מהמעשים בהם הודה הנאשם דנן.

בשונה מיתר הנאשמים בפרשה, עבר נאשם זה הליך שיקום רציני ומשמעותי. שירות המבחן המליץ לגזור עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות. בית-המשפט המחוזי הדגיש את חומרת העבירות ואת האינטרס הציבורי המחייב ענישה מחמירה, וגזר על הנאשם 4 שנים פחות יום מאסר בפועל, בניכוי תקופת המעצר שהסתכמה ב-11 חודשים בלבד. ערעורו על חומרת העונש התקבל, ובית-המשפט העליון הפחית את עונשו ל-42 חודשי מאסר בפועל.

ב. ע"פ 6861/16 פלוני נגד מדינת ישראל (15.2.2017), אליו הפנתה המאשימה - המערער הורשע על פי הודאתו בשתי עבירות של ניסיון חבלה בכוונה מחמירה, חמש עבירות של ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, ארבע עבירות התפרעות, שלוש עבירות ייצור נשק, שלוש עבירות של נשיאת והובלת נשק ועבירת הצתה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

עניינו של כתב-האישום שישה אירועים של ידוי אבנים והכנה והשלכה של בקבוקי
תבערה לעבר כוחות הביטחון, ממניע לאומני.
העבירות בוצעו במשך כשנתיים, כשהמערער החל לבצען בהיותו קטין כבן 16
והמשיך לבצען גם לאחר שהפך לבגיר. שירות המבחן העריך כי רמת המסוכנות
לביצוע עבירות בעתיד הינה בינונית, והמליץ על ענישה מציבת גבולות.
בית-המשפט שקל לחומרא את חברותו של המערער בארגון הפת"ח ואת תכנון
העבירות וביצוען מתוך מניעים אידיאולוגיים. צוין כי אף שפוטנציאל הנזק כתוצאה
ממעשיו היה גבוה, לא הוכח כי מעשי המערער גרמו נזק פיסי של ממש.
בית-המשפט המחוזי גזר על המערער עונש של **45 חודשי מאסר**. ערעורו על חומרת
העונש נדחה.

ג. ע"פ 1214/18 **נאשף נ' מדינת ישראל** (11.11.2018), אליו הפנתה המאשימה- המערער
הורשע בעבירה של תמיכה בארגון טרוריסטי, לאחר שנשבע אמונים למנהיג ארגון
דאע"ש בפני חבריו לקבוצת לימודי איסלאם. בהמשך לכך, קשרו הוא ואחרים
להסתנן לאצטדיון בו תוכננה להתקיים הופעה של זמר ערבי ישראלי, ולבצע בו
הצתה, זאת במטרה לסכל את קיום ההופעה אותה ראו כמעשה כפירה בדת
האסלאם. המערער והאחרים הצטיידו בבקבוקי בנזין ומצת, והציתו אזורים שונים
באצטדיון. כתוצאה ממעשיהם, עלו באש כ-500 כיסאות פלסטיק, רכיבים שונים
בבמה שהוקמה, ארון החשמל, עמוד התאורה וחלקים מהדשא. בהמשך, לאחר
שהתברר כי ההופעה המתוכננת עתידה להתקיים חרף ההצתה, התקשר למוקד
החירום של המשטרה, ומסר בכזב כי הטמין מטען חבלה באצטדיון.
למערער עבר פלילי מכביד. בית-המשפט המחוזי גזר עליו **36 חודשי מאסר בפועל**.
ערעורו על חומרת העונש נדחה.

ד. ע"פ 6558/16 **עליאן נ' מדינת ישראל** (23.6.2015)- המערערים הורשעו בחברות
בארגון טרור בגין חברותם בארגון הטרוריסטי "החזית העממית לשחרור פלסטין"
במשך מספר שנים. מערער 1 הורשע בנוסף בכך שהשתתף בהפרת סדר, במהלכה
יידה אבנים לעבר כוחות משטרה, ובהמשך יידה שני בקבוקי תבערה לעבר גייס
משטרתי. מערער 2 הורשע בכך שיידה אבנים לעבר תחנת דלק, ובמקרה אחר עמד
ותצפת בזמן שחבריו משליכים בקבוקי תבערה לעבר בית כנסת בגבעה הצרפתית,
דבר שהביא להצתת חלון המבנה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

מערער 1 נעדר עבר פלילי, הודה בביצוע העבירות אך התקשה לקבל אחריות על מעשיו ולהכיר בהשלכותיהם. למערער 2 הרשעות קודמות, ואף הוא נטל אחריות חלקית בלבד למעשים.
בית-המשפט המחוזי גזר על המערערים 40 ו-44 חודשי מאסר בפועל. בית-המשפט העליון הפחית את עונשם ל-34 ו-38 חודשי מאסר.

ה. תפ"ח (מחוזי חיפה) 59700-02-18 **מדינת ישראל נ' ג'בארין** (10.12.2018), אליו הפנתה המאשימה - הנאשמים קשרו קשר לבצע פיגוע התאבדות כחלק מחברותם בארגון דאע"ש, במטרה לקדם את מטרות הארגון ולרצוח בפיגוע מספר רב של אזרחים שאינם מוסלמים. נקבע כי המעשים יבוצעו תוך שימוש בחגורת נפץ שתוצמד לגופו של נאשם 1 ותופעל על ידו, כשבמקביל נאשם 2 יבצע ירי בנשק חם לעבר אנשים עד למותו. הנאשמים סיכמו כי יחסכו כסף לרכישת נשק לשם ביצוע הפיגוע וייצור חגורת הנפץ, אותה תכננו לייצר בהתאם לסרטון הדרכה בו צפו. עניינו של נאשם 1 אינו רלוונטי לענייננו, באשר מדובר בבגיר אשר הורשע בביצוע מעשים נוספים.
נאשם 2, אשר היה קטין בעת ביצוע המעשים, הורשע בחברות בארגון טרור, וכן בעבירה של קשירת קשר לסייע לאויב במלחמה, אשר העונש שנקבע לצידה הינו מאסר עולם. הוא נעדר עבר פלילי, והביע חרטה על ביצוע המעשים. בית-המשפט גזר עליו **30 חודשי מאסר בפועל**, תוך שקבע כי אף שמעשיו בוצעו ממניע אידיאולוגי וטומנים בחובם פוטנציאל סיכון גבוה למדינת ישראל ואזרחיה, בפועל לא נגרם נזק כתוצאה ממעשי הנאשמים, שכן התכנון היה בשלביו הראשוניים ולא יצא אל הפועל.

ו. ת"פ (שלום ירושלים) **מדינת ישראל נ' עפאנה** (23.6.2015) - הנאשם הורשע בחברות בארגון טרור ובקשירת קשר לביצוע פשע, בכך שפעל להקמת חוליה צבאית מטעם ארגון החמאס, במטרה לבצע פעילות חבלנית נגד כוחות הביטחון, לגרום להרג או למצער לפציעות. במסגרת הקשר שקשר עם אחר, הוסכם כי הנאשם יפעל להשגת מימון ואמצעי לחימה עבור החוליה, ואילו האחר יהיה אמון על גיוס פעילים. בהתאם לכך, נפגש הנאשם פעמיים עם פעיל חמאס, מסר לו על הקמת החוליה, וביקש את עזרתו במימונה. במקביל, פעל האחר וניסה לגייס שניים נוספים לחוליה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

הנאשם בגיר צעיר, בעל עבר פלילי בעבירות ביטחוניות בגין ריצה עונש מאסר.
שירות המבחן התרשם כי הוא נוטה למזער את חומרת מעשיו. בית-המשפט גזר עליו
21 חודשי מאסר בפועל.

קשירת קשר

ז. תפ"ח (מחוזי נצרת) 46412-12-15 **מדינת ישראל נ' ס.א.** (5.10.2016), אליו הפנתה
המאשימה- הנאשמים, בגיר ושני קטינים על סף בגירות, נכנסו לארץ שלא כדין
וקשרו קשר לרצוח יהודי בדקירות סכין. לצורך מימוש הקשר, רכש נאשם 2 עבורו
ועבור האחרים סכינים. השלושה הסתירו את הסכינים מתחת לבגדיהם, עלו על
אוטובוס לעיר עפולה, שם שוטטו במטרה לאתר אדם יהודי כיעד מתאים לפיגוע.
הנאשמים נעצרו לאחר שעוררו את חשדן של נשים שהיו במקום.
הנאשמים נעדרו עבר פלילי, הודו בביצוע המעשים, אך שירות המבחן התרשם כי
לקיחת האחריות הינה מצמצמת. על הנאשם הבגיר נגזרו **28 חודשי מאסר**, ואילו על
הנאשמים הקטינים נגזרו **25 חודשי מאסר**.
השוואת מקרה זה לאישום השני בעניינו, מלמדת כי מדובר במקרה חמור יותר, הן
בשל חומרת הקשר שנרקם, הן בשל העובדה שהנאשמים היו על סף מימוש הקשר,
כשהמטרה לא הושגה רק משום שנעצרו, והן נוכח לקיחת האחריות המצמצמת.

ה. ע"פ 1272/13 **אכתילאת נ' מדינת ישראל** (11.11.2013), אליו הפנתה המאשימה-
המערערים קשרו קשר, בשתי הזדמנויות בפער זמנים של כשנתיים, לבצע פעולות
ג'יהאד נגד יהודים, זאת בשל אימוץ "הסלפיה ג'יהאדיה", זרם רעיוני לפיו קיימת
חובה דתית לבצע פיגועים נגד "כופרים" יהודים. בין השניים לא נרקמה תוכנית
קונקרטית ולא נקבע מועד להוצאת התוכנית לפועל. בית-המשפט המחוזי קבע כי
מערער 1 היה היוזם והאידיאולוג מאחורי תוכנית הקשר, והוא אף ביצע מהלכים
שונים לשם השגת נשק וייצור מטעני חבלה. שירות המבחן ציין כי נשקפת ממנו רמת
מסוכנות גבוהה, ועל כן לא בא בכל המלצה טיפולית בעניינו. נקבע כי עניינו של
מערער 2 קל בהרבה מזה של מערער 1, אך נוכח הסכמתו בשתי הזדמנויות לקשור
קשר לביצוע מעשים חמורים ביותר, וקבלת האחריות החלקית בלבד, אין מקום
להימנע בעניינו מהטלת מאסר בפועל.
בית-המשפט המחוזי גזר על המערערים עונשים של 60 ו-18 חודשי מאסר בפועל.
בית-המשפט העליון הפחית את עונשו של מערער 1 ל-**48 חודשי מאסר בפועל**, ואת
עונשו של מערער 2 ל-**12 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

הצתה

ט. ע"פ 3511/17 **מדינת ישראל נ' ריא** (17.9.2017)- התקבל ערעור המדינה על קולת עונשם של נאשמים אשר הורשעו בעבירות של ייצור, נשיאה והובלת נשק, ניסיון הצתה והיזק בזדון. הנאשמים, צעירים בני 25-26, תכננו פעולת נקמה על ירי שבוצע על ידי כוחות הביטחון, הכינו שישה בקבוקי תבערה, נכנסו באישון לילה אל תוך קיבוץ כשהם רעולי פנים, התמקמו בסמוך לחניון ובו מתחם המשמש לאירוח קבוצות והשליכו את בקבוקי התבערה אל עבר אוהל על מנת להציתו. חלק מבקבוקי התבערה שהתלקחו פגעו בגג האוהל, חדרו לתוכו וגרמו לשריפת חלק מן הגג וציוד. לנאשמים עבר פלילי שאינו מכביד, הם לקחו אחריות על ביצוע המעשים אך לא עברו הליך טיפולי.

בית המשפט המחוזי גזר עליהם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. בית-המשפט העליון החמיר את עונשם ל-12 חודשי מאסר בפועל.

י. ע"פ 6204/13 **סופר נ' מדינת ישראל** (28.1.2014)- המערער הורשע בביצוע עבירת הצתה, בכך שהכין בקבוק תבערה והשליך אותו לעבר בית בידעה כי מתגורר בו ערבי. הבקבוק פגע בגדר עטופה ברזנט, התפוצץ, והצית את הברזנט. למערער עבר פלילי, הוא החל בהליך שיקומי אך במהלך הטיפול הוסיף להסתבך בפלילים ובמסגרת הערעור לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו. בית-המשפט המחוזי גזר עליו 12 חודשי מאסר בפועל. ערעורו על חומרת העונש נדחה.

יא. ע"פ 8603/15 **פלוני נגד מדינת ישראל** (3.8.2016)- המערער, שבעת ביצוע המעשים היה קטין כבן 15 וחצי עד 16 וחצי, הורשע על-פי הודאתו בחמישה אישומים של יידוי אבנים ובקבוקי תבערה, הן על רכב והן על מתחם מגורים. במקרה אחד התלקח שולחן שסביבו ישבו שוטרים, ובמקרה אחר פגעו האבנים בשני קטינים שנפצעו. הנאשם ומשפחתו סירבו לשתף פעולה עם שירות המבחן.

בית-המשפט המחוזי גזר על הנאשם 40 חודשי מאסר בפועל. ערעורו על חומרת העונש נדחה.

יב. ע"פ 4737/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.7.2016), אִלּוּ הַפְּתָה הַמֵּאֲשִׁימָה- המערער, שהיה קטין בן 17 בעת ביצוע המעשים, הורשע בכך שבשלושה מקרים שונים,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

1 שהתרחשו על פני 7 חודשים, השתתף בהפרות סדר במהלכן יידה אבנים ובקבוקי
2 תבערה לעבר כוחות הביטחון. באירוע נוסף, חמור יותר, השתתף בהתקהלות בה יודו
3 אבנים ובקבוקי תבערה לעבר כלי רכב של יהודים מגגות של בתים בשכונת סילואן.
4 בין היתר, יידה המערער יחד עם אחרים בקבוקי תבערה ואבנים לעבר מיניבוס ובו
5 10 נוסעים. כתוצאה מכך נפגע המיניבוס, סטה הצידה והתנגש במספר כלי רכב.
6 בית-המשפט המחוזי גזר על המערער, שהודה בביצוע המעשים והינו נעדר עבר פלילי,
7 48 חודשי מאסר בפועל. בית-המשפט העליון הפחית את העונש ל-36 חודשי מאסר
8 בפועל.

9
10 יג. ע"פ 5794/15 מדינת ישראל נ' טויטו (31.1.2016), אליו הפנתה המאשימה- התקבל
11 ערעור המדינה על קולת עונשם של הנאשמים, שהורשעו בעבירות של הצתה והשחתת
12 פני מקרקעין, זאת בגין הצתת בית הספר הדו לשוני בירושלים וריסוס כתובות נאצה
13 על רקע אידיאולוגי. הצתת בית הספר, המצוי בלב שכונת מגורים, גרמה נזק פיסי
14 כבד לשתי כיתות וכן לציוד. נאשם 2 הורשע בנוסף בעבירות הסתה לאלימות, על
15 רקע פרסומים מסיתים ברשת.
16 נאשם 1 היה כבן 20 בעת ביצוע המעשה, ואילו נאשם 2 היה כבן 18. חרף גילם הצעיר,
17 לנאשמים עבר פלילי. שירות המבחן התרשם כי הנאשמים מתקשים בלקיחת
18 אחריות וחרטה על המעשים.
19 בית המשפט העליון הדגיש את החומרה היתרה הקיימת בהצתת בית ספר בו לומדים
20 תלמידים צעירים, והשית על הנאשמים 32 ו-38 חודשי מאסר (חלף 24 ו-30 חודשי
21 מאסר).

22
23 יד. ת"פ (מחוזי מרכז) 8718-02-14 מדינת ישראל נגד ריכטר (4.2.2015), אליו הפנתה
24 המאשימה- הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע
25 ממניע גזעני, הצתה בצוותא, השחתת פני מקרקעין בצוותא מתוך מניע גזעני והפרת
26 הוראה חוקית, בכך שיחד עם שני שותפיו הצטיידו בחומר דליק, גפרורים, כיסויי
27 פנים, כפפות ותרסיסי צבע והגיעו רעולי פנים לישוב ערבי, שם שפכו חומר דליק על
28 משאית ומכונית והציתו אותם. כתוצאה מההצתה נגרם נזק רב למשאית והרכב
29 הושבת.
30 הנאשם צעיר, נעדר עבר פלילי, אך הוא ביצע את המעשים בעודו נתון בתנאים
31 המגבילים בתיק אחר. בית-המשפט השית עליו 36 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

היזק בזדון/חבלה במזיד ברכב

טו. ע"פ 3657/16 אל עוברה נגד מדינת ישראל (25.1.2017), אליו הפנתה המאשימה- המערער הורשע בעבירה של חבלה במזיד ברכב מתוך מניע של עוינות כלפי הציבור, בכך שבתקופת מבצע "צוק איתן" החליט לפגוע בציבור היהודי וחרט באמצעות אבן סימנים של צלב קרס על גבי 11 כלי רכב. המערער, צעיר נעדר עבר פלילי, הודה בביצוע העבירות, אך צמצם ממעשיו וסרב לקחת אחריות על כך שבוצעו ממניע גזעני. בית-המשפט המחוזי גזר עליו 8 חודשי מאסר בפועל. בית-המשפט העליון דחה את הערעור, תוך שציין כי ניתן היה לשקול הקלה בעונש לו היה ניכר שינוי כלשהו בהתייחסות המערער לעבירות שביצע.

טז. רע"פ 4522/13 נעיסני נגד מדינת ישראל (16.7.2013), אליו הפנתה המאשימה- המבקש הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של חבלה במזיד ברכב והחזקת סכין, בכך שניקב צמיגי שלושה רכבים שונים באמצעות סכין באותו לילה, על רקע פלילי. על המבקש, בעל 10 הרשעות קודמות, הוטל עונש של 3 חודשי מאסר בפועל. ערעור שהגישה המדינה על קולת העונש התקבל, ועונשו הוחמר ל-7 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות ערעור לבית-המשפט העליון נדחתה.

יז. ע"פ 3450/16 פלוני נ' מדינת ישראל (7.8.16), אליו הפנתה ההגנה- המערער, אשר היה קטין במועד ביצוע העבירות, הורשע בביצוע עבירות שונות שבוצעו על רקע לאומני-גזעני, במסגרת חמישה אישומים: באישום הראשון, בכך שביחד עם שני אחרים תקפו מתלונן בשל היותו ערבי. השלושה הגיעו למקום כשהם רעולי פנים, הנאשם נותר לתצפת, והאחרים התיזו לעבר המתלונן גז מדמיע, היכו אותו באגרופים ובאמצעות קרש. באישום השני זיהו הנאשם והאחרים משאית שהייתה בבעלות אדם ערבי, הסתתרו בסמוך כשהם רעולי פנים, ובעת שהנאשם מתצפת, האחרים יידו אבנים לעבר המשאית. באישום השלישי, בעת שהנאשם תצפת, האחרים כרתו עצי זית השייכים לערבים, וריססו כתובות "תג מחיר". באישום הרביעי יידה הנאשם אבנים במסגרת עימות בין יהודים לערבים. באישום החמישי, קיבל הנאשם מידע מודיעיני מחייל, בנוגע אליו ולחבריו. הנאשם נידון ל-8 חודשי מאסר בפועל. ערעורו על חומרת העונש נדחה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

הליכי החקירה והמעצר הממושך

60. במסגרת חקירת פרשה זו הפעיל שירות הביטחון הכללי לראשונה מאז הקמתו "אמצעים מיוחדים" כנגד נאשמים יהודים. כנגד הנאשם דנן, קטין כבן 17 בזמן החקירה, הופעלו האמצעים במסגרת שלוש חקירות צורך. כפי שקבענו בהחלטתנו במשפט הזוטא, הפעלת האמצעים פגעה פגיעה חמורה בזכויות היסוד של הנאשמים לשמירה על שלמות הגוף והנפש, וכן בכבודם. מעבר לכך, הנאשם נחקר חקירה אינטנסיבית, שלא בהתאם לחוק הנוער, וכשהוא מנוע מלהיפגש עם עורכי דינו. השלכותיה הקשות של החקירה מלוות את הנאשם עד היום. פסיקת בית-המשפט העליון מכירה כיום בפגיעה בזכויות של נחקר כשיקול להקלה בעונש. התנהלות רשויות החקירה אף עוגנה במסגרת תיקון 113 לחוק כשיקול רלוונטי לעניין קביעת עונשו של נאשם בתוך מתחם הענישה ההולם (ראו: סעיף 40א(9) לחוק).

61. הנאשם שהה במעצר בכליאה כ-32 חודשים, תקופה ממושכת ביותר ביחס לגילו הצעיר, וזאת בתנאים שאינם קלים נוכח הגדרתו כעצור ביטחוני. תנאי המעצר בכליאה, והמעצר באיזוק אלקטרוני הממושך בו שהה לאחר מכן, מהווים אף הם שיקול לעניין העונש. אף לאחר ששוחרר ממעצר, שהה הנאשם בתנאים מגבילים שאינם קלים. למעשה היה הנאשם מבודד מחברת בני גילו לאורך שנים ארוכות, וזאת עד לשילובו במכינה.

62. הארכות המעצר הרבות שניתנו בעניינו של הנאשם הינן תוצאה של כתב-האישום המקורי שהיה תלוי ועומד נגדו. אלא שכתב האישום תוקן באופן משמעותי לקולא במסגרת הסדר הטיעון. אישומים מסוימים נמחקו לחלוטין, ובאישומים הנותרים חל שינוי לקולא בעובדות ואו בעבירות שיוחסו לו. אף לכך השפעה לעניין העונש הראוי בסופו של ההליך. לכך מצטרפת הראשוניות בהעמדה לדין של פעילי "תג מחיר" בעבירה של חברות בארגון טרור, אשר כפי שנקבע בהכרעת הדין בעניין זה, אף אם לא מהווה אכיפה בררנית, יש לה השלכה לעניין העונש.

לקיחת האחריות, וההליך הטיפולי אותו עבר הנאשם עד לחודש יוני 2020

63. כמפורט לעיל, הנאשם הודה בביצוע המעשים המיוחסים לו במסגרת הסדר טיעון, למעט ביחס לעבירות החברות בארגון טרור, אותה נקבע כי ביצע בהכרעת דין שניתנה לאחר שמיעת סיכומי הצדדים בעניין זה. תסקירי שירות המבחן מלמדים כי הנאשם לוקח אחריות על כלל העבירות שביצע, מכיר בפגיעות שהסב לנפגעי העבירות ומצטער עליהן. הנאשם אף חזר על הדברים בפנינו בדיון הטיעונים לעונש.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

64. תסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם הם תסקירים מפורטים מאד. הם מתארים עליות וירידות שחלו במצבו של הנאשם לאורך ההליך הממושך, וכוללים התייחסות לדיווחים חיוביים רבים אודותיו, אשר הגיעו משורה של מטפלים מקצועיים חיצוניים שליוו אותו לאורך ההליך.

הנאשם השתתף בהליך טיפולי פרק זמן של קרוב לשנתיים. לאחר למעלה משנה של טיפול במסגרת שירות המבחן, עבר למכינה קדם צבאית, בה היה נתון לסדר יום אינטנסיבי ולגבולות נוקשים. הנאשם הוסיף לשהות במכינה הקדם צבאית, אף שהתנאים המגבילים בעניינו בוטלו לחלוטין. מדריכיו במכינה תיארו אותו כחניך מוביל וערכי.

65. לא נכחד כי למקרא התסקירים, ונוכח הדיווחים החיוביים ממטפלי וממדריכי המכינה, סברנו וקיווינו כי הנאשם עבר כברת דרך משמעותית, מצעיר נטול עכבות המונע מאידיאולוגיה גזענית, נתון להשפעת סביבה שלילית, מבצע מעשי טרור חמורים ויוצא כנגד גורמי אכיפת החוק - לצעיר אשר שינה דרכיו, שואף לחיות חיים נורמטיביים, ואף בוחר את בחירותיו ומנהל את חייו בהתאם לכך.

ההתפתחות לאחר דיון הטיעונים לעונש, וחוות דעת הממונה על עבודות שירות

66. לאחר ששקלנו את נסיבותיהן החמורות של העבירות אותן ביצע הנאשם, ואת מדיניות הענישה המחמירה בעבירות אלה, ומנגד את הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות, גילו הצעיר של הנאשם בעת ביצועו, מעצרו למשך תקופה ממושכת של 32 חודשים, האמצעים המיוחדים הקשים שננקטו נגדו במהלך החקירות ובעיקר את התסקירים החיוביים – סברנו כי ניתן לשקול הטלת מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, וביקשנו את חוות דעת הממונה על עבודות שירות, תוך שציינו כי אין בכך משום הבעת עמדה נחרצת לעניין העונש הראוי לנאשם.

67. בחוות דעתו מיום 29.7.2020 מצא הממונה על עבודות שירות כי הנאשם אינו מתאים לריצוי מאסר בעבודת שירות, זאת בשל התנגדות רשויות הביטחון (שירות הביטחון הכללי), נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו של אדם אם ירצה עבודת שירות. לאור זאת, ולאחר קבלת עמדת הצדדים בכתב לחוות-דעת הממונה, קיימנו ביום 2.8.2020 דיון ברוח הוראת סעיף 51ב(ב) לחוק, בנוכחות הצדדים, נציגי השב"כ ובהעדר נציגת הממונה על עבודות שירות, אשר התייצבה בשערי בית המשפט, ואולם כניסתה לא הותרה מפאת מדדי חום גופה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

68. בדיון שנערך נחשפנו לחוות הדעת המפורטת שהועברה לממונה על-ידי נציג השב"כ ולחומר הגולמי עליו התבססה, ולאחר דיון שהתקיים בהעדר ההגנה, נוסחה הפרפראזה הבאה שתיארה את עיקרי חוות הדעת: **"לנאשם קשר עדכני עם פעילי היעד אליו השתייך טרם מעצרו וחזר להתגורר באזור יצהר"**.

69. במהלך הדיון הוברר, הן מטענות הסנגורים לאחר ששוחחו עם הנאשם, והן מדברי הנאשם עצמו, כי בסמוך לאחר סיום המכינה בה שהה כשנה, עבר הנאשם להתגורר בחוות גלעד, הוא עובד שם בעבודות מזדמנות, ומצוי בקרבה לחלק מהאנשים אשר השתייכו בעבר לאותו יעד פעילים אשר מכוחו ובהשפעתו פעל בעת ביצוע העבירות. יודגש כי למשמע טענות המאשימה והשב"כ, הנאשם לא הכחיש כי הוא פוגש בסביבת מגוריו החדשה אנשים להם עבר פלילי רלוונטי, אך לדבריו הוא רק מדבר איתם, מילות נימוסין, והוא מתרחק מהם אך לא יכול להתעלם מהם (עמ' 1514 לפרו', שו' 11-1).

70. בסיום הדיון שהתנהל בנושא, הוצע מתווה לפיו יוטלו על הנאשם מגבלות בנוגע למקום מגורים וכן מגבלות הכוללות איסור יצירת קשר עם אנשים מסוימים, וזאת במסגרת המגבלות אותן רשאי להטיל הממונה על עובד שירות. ואולם, בהודעה שהגישו נציגי שב"כ עלה כי הם עומדים על התנגדותם נוכח טענתם לסיכון בטחוני הנשקף מהנאשם. צוין, כפי שנטען גם בדיון הגלוי, כי הנאשם הוזהר במסגרת הליכי המעצר כי קיים מידע על קשריו עם פעילים, והמאשימה אף טענה בעבר כי יש להחמיר את תנאי מעצרו בשל כך (אף שעתירתה לא התקבלה על-ידי בית-המשפט). עוד צוין כי מבירור עם הממונה על עבודות שירות, אין לו אפשרות לפקח על קיום תנאים מגבילים שאינם נוגעים באופן ישיר לביצוע עבודת השירות. בהמשך להודעת נציגי השב"כ, קיבלנו תגובות משלימות בכתב של הצדדים לדברים.

העונש הראוי לנאשם

71. בהתאם להוראות סעיף 51(ב)(5) לחוק העונשין, הזהרנו עצמנו לבחון את החומרים המודיעיניים שהועברו לעיונונו אך לצורך בחינת התאמתו של הנאשם לריצוי עונש בעבודות שירות, ולא בשום היבט אחר של קביעת העונש ההולם את מעשי הנאשם. נציין כי לטעמינו קביעת הממונה לפיה הנאשם אינו מתאים לריצוי עבודת שירות אינה לוקה בחוסר סבירות. מכל מקום, בנסיבות העניין, וכפי שיפורט בהרחבה להלן, יש בהתנהלותו של הנאשם כפי שהשתקפה בדיון הגלוי שהתקיים ביום 2.8.2020, כדי להשליך על העונש ההולם ואשר לו הוא ראוי, ולהביאנו להחלטה שלא להטיל עליו מאסר בפועל לריצוי בעבודת שירות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

72. בחנו את התנהלות הנאשם, זמן קצר לאחר סיום המכינה ולפני המועד שהיה קבוע למתן גזר
דין, ומעבר להפתעה הרבה שבהתנהלות זו, אנו סבורים כי היא מלמדת שאין הנאשם ראוי
להקלה בעונשו באופן שיושת עליו מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות. במה דברים אמורים?
73. מדברי הנאשם בפני שירות המבחן עלה כי אחת הסיבות שהובילה אותו לבצע עבירות כה
חמורות, היא שהותו בסביבת צעירים המחזיקים בעמדות קיצוניות. הנאשם מסר כי היה
נתון להשפעתה השלילית של סביבתו החברתית, והדבר אף הוביל לכך שחרף דרישתם של
רבים, לרבות הוריו, כי יחדל מהתנהגותו עוברת החוק, לא עשה כן במשך תקופה ארוכה.
נראה כי בהתאם לדברים אלה של הנאשם, סבר שירות המבחן, וסברנו אף אנחנו, כי הנאשם
מבין ומפנים כי הסביבה עמה התחבר מהווה עבורו גורם סיכון משמעותי.
74. למקרא התסקירים וההליך שעבר הנאשם, בין היתר במכינה הקדם צבאית, לא היינו מצפים
כי הנאשם יבחר, מיד לאחר סיום המכינה, לעבור להתגורר דווקא בסמוך למי ששהותו
במחיצתם בעבר, הובילה אותו לאורח החיים השלילי אותו לדבריו זנח. לאותה סביבה
חברתית אשר לטענתו רואה בו גיבור בשל העבירות שביצע. וביתר שאת, לאחר ששיתף בכנות
את שירות המבחן בדבר הקושי שלו לחיות חיים נטולי אידיאולוגיה חדה וברורה ולחשוב
"באופן עצמאי", תוך הכלה של מורכבות.
הופתענו אף שסביבתו המשפחתית התומכת, ההורים והסבים שליוו את הנאשם במהלך
המשפט ובהליך הטיפול הממושך שעבר, אפשרו חזרתו להתגורר בקרבת חברים אלה.
75. נבהיר כי אין בדברינו להטיל דופי חלילה בכל תושבי הסביבה בה מתגורר כיום הנאשם.
הבעייתיות בהתנהלותו של הנאשם אינה טמונה במגורים ביישוב זה או אחר, אלא בניהול
קשרים חברתיים עם אנשים המהווים עבורו גורם סיכון משמעותי, או אף בקרבה הסביבתית
אליהם.
76. ההתרשמות הבלתי אמצעית שלנו מהנאשם הינה כי מדובר בבחור אינטליגנטי מאוד,
מניפולטיבי במידה מסוימת, המיטיב להתנסח. נוכח מאפייניו האישיותיים של הנאשם, עולה
חשש כי היטיב לומר לשירות המבחן ולמטפלים את שרצו לשמוע ואת שרצה להשמיע. ואולם,
ביום פקודה, עם סיום המסגרת האינטנסיבית בה היה נתון, ולמרות שגזר הדין היה אמור
להינתן זמן קצר לאחר מכן, ללא מורא וללא חשש הוא חזר לקרבת חלק מהאנשים שלפי
דבריו שלו היו גורם משפיע אשר הביא אותו לבצע עבירות כה חמורות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

77. נוכח השתלשלות הדברים כפי שתוארו לעיל, לא ניתן עוד לקבל את המלצתו של שירות המבחן לעניין העונש, באשר המלצה זו נובעת ממסקנת שירות המבחן בתסקיר האחרון בעניינו, לפיה הנאשם שינה דרכיו מן הקצה אל הקצה, השכיל לקחת אחריות על חייו, ובוחר לנהל אותם כאדם נורמטיבי. מסקנה זו אינה עולה בקנה אחד עם התנהלותו של הנאשם בחודשים האחרונים.

78. על יסוד חוות דעת הממונה שקבע כי הנאשם אינו מתאים לריצוי מאסר בעבודת שירות ועל יסוד המפורט לעיל באשר להתנהלות הנאשם מאז סיים את המכינה - איננו מוצאים לנכון להורות על ריצוי מאסר בעבודות שירות. לאור חומרת המעשים, וודאי שלא ניתן להיעתר לבקשת ההגנה ולהסתפק בביצוע של"צ. עם זאת, נוכח תיקון כתב האישום המקורי לקולא באופן משמעותי, הודאת הנאשם בעבירות (למעט החברות בארגון טרור), גילו הצעיר, תקופת המעצר הארוכה בה שהה (32 חודשים), והאמצעים המיוחדים הקשים שנקטו נגדו במהלך החקירות, וכן הטיעונים לקולא שפרטו הסנגורים – איננו סבורים כי יש לקבל את עתירת המאשימה ולהטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל כה ממושך. אנו סבורים כי ניתן להסתפק בעונש מאסר מתון, אשר יאזן בין השיקולים הרבים לקולא, לצורך להרתיע את הנאשם ואחרים מלחזור לבצע את העבירות בהן הורשע, צורך המתחדד ביתר שאת נוכח התנהלותו בחודשים האחרונים.

79. בהעדר מחלוקת בין הצדדים בעניין זה, אנו מרשיעים את הנאשם בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב-האישום המתוקן.

80. אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים :

א. 42 חודשים מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו - 25.11.2015 ועד 15.7.2018.
הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 29/11/20 בכלא איילון, אלא אם יעבור מיון מוקדם.
העברויות הכספיות שניתנו עד כה ישמשו להבטחת התייצבותו לריצוי המאסר, וכן יוטל צו עיכוב יציאה מן הארץ.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

ב. 12 חודשים מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו
מהמאסר עבירת אלימות מסוג פשע, עבירת הצתה או עבירה לפי חוק המאבק
בטרור.

ג. 6 חודשים מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו
מהמאסר עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי למתלוננים באישומים 3-5 בסכום כולל של 25,000 ₪, לפי החלוקה הבאה:
פיצוי למתלוננים באישומים השלישי והרביעי בסך 7,000 ₪ כל אחד, ופיצוי
למתלוננים באישום החמישי בסך 1000 ₪ כל אחד.
הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט תוך 60 יום מהיום.

עותק ישלח לשירות המבחן לנוער ולממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן והודע היום כ"ז אלול תש"פ, 16/09/2020 במעמד הנוכחים.

דבורה עזר, שופטת

צבי דותן, שופט

רות לורך, שופטת - נשיאה